

Tietoa, ohjausta ja yhteistyötä – työpajassa kehitettiin sujuvampia koulutuspolkuja maahanmuuttaneille

[International House Kouvola - Eduko](#) ("IHK-hanke") Koulutuspolku-työpakettin tavoitteena on rakentaa koulutuspolku, joka vahvistaa väyliä kotoutumiskoulutuksesta ammatilliseen koulutukseen ja siitä työelämään tai korkeakouluopintoihin sekä lisää osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Xamkin ja Edukon yhteinen työpaketti tähtää siihen, että Kouvolan alueen maahanmuuttaneilla olisi selkeämpi ja saavutettavampi reitti opintoihin ja työhön.

Huhtikuun lopussa Xamk ja Eduko järjestivät työpajan, johon oli Edukon ja Xamkin lisäksi kutsuttu Kouvolan alueen kieli- ja kotoutumiskouluttajia sekä International House Kouvolan ja Kouvolan työllisyyspalvelujen edustajia. Edukon, Xamkin ja työllisyyspalvelujen lisäksi osallistujia oli Kouvolan yhteislyseon iltalukiosta, Valkealan opistolta, Eezy työllisyyspalveluista ja Kymenlaakson opistolta. Työpajassa ideoitiin sujuvia siirtymiä ja uusia yhteisiä toimintatapoja maahanmuuttaneiden koulutuspolkuihin. Osallistujat pohtivat esimerkiksi, mitä tällä hetkellä tapahtuu, kun asiakas siirtyy koulutusorganisaatiosta toiseen: miten ohjausta tehdään, missä on epäselvyyksiä ja mitä kaivataan lisää. Lisäksi osallistujat kirjasivat ylös kriittisiä pisteitä sekä konkreettisia ratkaisuja niihin.

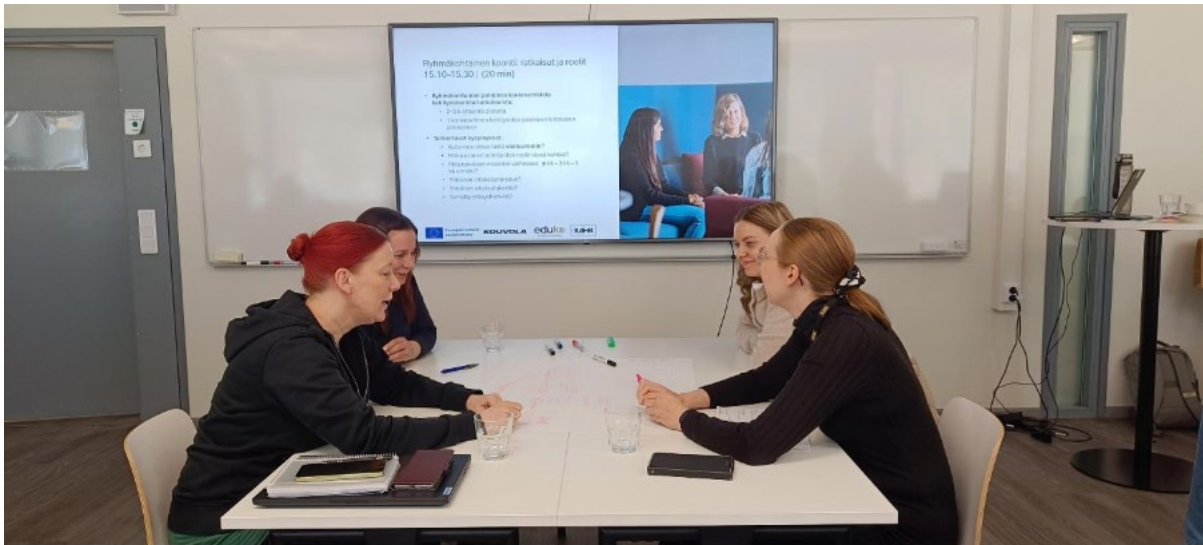
Haasteissa korostuivat siirtymät koulutuspoluilla, kielitaito ja yhteisöön kiinnittyminen

Työpajan osallistujien pohdinnoissa nousi kolme isompaa teemaa, joissa nähdään haasteita: koulutustieto ja ohjaus, suomen kielen taito sekä kotoutuminen ja yhteisöön kiinnittyminen. Koulutusten osalta kaivataan lisää tietoa, kokonaiskoordinaatiota, selkeitä yhteystietoja sekä yhteyksiä organisaatioiden avainhenkilöiden välille. Ohjauksen osalta todettiin, että riskinä voi olla, ettei kieli- tai kotoutumiskoulutuksista jatketa eteenpäin. Oli myös epäselvää, kuka ohjaa asiakkaita koulutusten välissä. Maahan juuri saapuneen henkilön ja ylipäättään ohjauksen osalta mietittiin, ohjataanko asiakasta varmasti oikealle koulutuspolulle, ja onko eri tahoilla tarpeeksi ohjaamisosaamista.

Kielitaidon heikkeneminen nähtiin riskinä, mikäli henkilö ei ohjaudu kieli- tai kotoutumiskoulutuksen jälkeen eteenpäin. Ammatillisissa opinnoissa on huomattu osalla kielitaidon haasteita. Myös suomen kielen liian vähäinen opiskelu opintojen aikana nousi esiin.

Yhteisöön kiinnittyminen nähtiin haasteena. Esimerkiksi kotona oleville kaksisuuntaisen kotoutumisen puute on yksi kriittinen piste: kontakteja voi olla haastavaa saada. Toisaalta omakielisen yhteisön tai oman kulttuurin mahdollinen ohjaava tai rajoittava vaikutus koulutus- tai urasuunnitelmiin nähtiin haasteena. Maahanmuuttaneen oma toimijuus kaipaa myös usein vahvistusta.

Konkreettisia ratkaisuja: koulutustiedon koontia, yhteistyötä ja ohjauksen vahvistamista

Työpajassa ideoitiin paljon erilaisia ratkaisuja todettuihin haasteisiin. International House Kouvolan toimintoihin kohdistettiin paljon toiveita ja ajatuksia. Ratkaisuina esitettiin koulutustiedon kokoamista IHK-verkkosivulle, oppilaitosten jalkautumista, yhteistyön lisäämistä asiakkaiden ohjaamisessa, ohjausosaamisen vahvistamista sekä kokemusasiantuntijoiden ja erilaisten hankkeiden parempaa hyödyntämistä.

Koottua koulutustietoa verkkosivulle sekä oppilaitosten jalkautumista

Informaatiota koulutuksista ja oppilaitosten yhteystietoja toivottiin koottavan IHK-verkkosivulle. Myös vuosikellotyyppinen ratkaisu koskien hakuaikoja sekä oppilaitosten koulutusinfoja nähtiin tärkeänä. Koulutuspolkuja tulisi kuvata IHK-verkkosivulle, mikä onkin hankkeen Koulutuspolku-työpakettien tavoite.

Koulutustiedon levittämiseen esitettiin ratkaisuksi mm. Edukon ja Xamkin opinto-ohjaajien ja haku- palveluiden jalkautumista kielij- ja kotoutumisryhmiin hyvissä ajoin hakuvaiheessa sekä oppilaitosten säännöllisiä infoja, joissa voisi tutustua oppilaitosten koulutuksiin, toimintaan ja tiloihin. Myös maahanmuuttajataustaisen kokemusasiantuntija- tai mentorityyppisten henkilöiden mukana olemista ehdotettiin.

Ohjausta yhteistyössä sekä ohjausosaamisen vahvistamista

Koulutuspolun alkuvaiheessa ja koulutusten välissä tapahtuvan ohjauksen ratkaisuja pohdittaessa mietittiin IHK:n, vastaanottokeskuksen ja Saagan roolia eteenpäin ohjaamisessa. Tiedonkulku eri organisaatioiden välillä nähtiin erittäin tärkeänä kehitettävänä toimenpiteenä.

Koulutuspolkujen mallintaminen konkreettisesti nähtiin tärkeänä työkaluna ohjaustyöhön. Lisäksi ohjaavat henkilöt, kuten oppilaitosten opettajat, toivoivat ohjausosaamisensa vahvistamista esimerkiksi koulutuksen kautta. Tähän onkin jo olemassa erityyppisiä materiaaleja esimerkiksi Osaamispolku-palvelussa. Todettiin myös, että Edukon ja Xamkin asiantuntijoiden kuten opinto-ohjaajien ja hakijapalveluiden osaaminen tulee ottaa paremmin käyttöön, sillä he tuntevat oman oppilaitoksensa tarjonnan parhaiten.

Hankkeet ja kokemusasiantuntijat tueksi kotoutumiseen

Kaksisuuntaisen kotoutumisen ja yhteisöllisyyden haasteisiin ryhmät pohtivat ratkaisuiksi erilaisten hankkeiden tukea. Esimerkiksi erilaiset maahanmuuttaja- tai liikunta- ja kulttuurihankkeet voivat tarjota mahdollisuuksia kaksisuuntaiseen kotoutumiseen. Myös kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen koettiin tärkeäksi esimerkiksi siinä, miten suomalainen yhteiskunta ja suomalaiset ihmiset toimivat, jotta kulttuurisidonnaiset asiat eivät tule maahanmuuttaneelle yllätyksenä.

Ratkaisujen kehittäminen yhteistyössä jatkuu

Työpajan aikana tuli jo konkreettisia yhteistoimintaideoita, joita voidaan ottaa saman tien käytäntöön pienen hiomisen jälkeen, esimerkiksi opinto-ohjaajien infotilaisuudet ja koulutusesittelyt hakuvaiheiden aikana ja kootut oppilaitosten koulutusesittelyt. Samoin kotisivulle kehitettävä vuosikello ja koulutusinfoportaali ovat jo työn alla.

Koulutuspolku-työpaketissa jatkamme koulutuspolkujen mallinnusta, ja palaamme kieli- ja kotoutuskouluttajien kanssa saman pöydän ääreen syksyllä. Osallistamme myös maahanmuuttaneita koulutuspolkujen mallintamiseen niin, että he pääsevät toimimaan sekä kokemusasiantuntijoina että uusien toimintamallien kehittäjinä ja arvioijina. Lisäksi oppilaitosten sisäinen kehittämistyö kulkee koko ajan yhteiskehittämisen rinnalla mukana.

Päivi Kalliomäki, opettaja, hankevastaava, Kouvolan Ammattiopisto Eduko

Noora Juuti, kehittämiskoordinaattori, TKI-asiantuntija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk